

*„Być zwyciężonym i nie ulec to zwycięstwo,
zwyciężyć i spocząć na laurach to klęska”*

Józef Piłsudski

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Szkoła Podstawowa
im. Józefa Piłsudskiego
w Nowej Wsi

Założenia teoretyczne wraz z podstawą prawną

Przepisy prawne

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943);
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59);
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2012 poz. 977);
5. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. 1997 nr 133 poz. 883);
6. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 poz. 1591);
7. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. 1982 nr 3 poz. 19);
8. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
9. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
10. Konwencja o Prawach Dziecka.

Stan prawny z dnia 1.09.2017 r.

Istota Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Zgodnie z zapisami ustawy w każdej szkole winna dokonać się integracja realizowanych dotychczas działań w obrębie jednolitego programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Program Wychowawczo- Profilaktyczny oraz szkolny zestaw programów nauczania tworzą spójną całość i uwzględniają wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej.

Nowa definicja wychowania

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju angażujący:

- ✓ wychowawcę (rodzica, nauczyciela, sąsiada, starszego kolegę/koleżankę) oraz wychowanka (dziecko/nastolatka);
- ✓ pozostające w osobowej relacji (których spotkanie oparte jest na poszanowaniu godności osobowej zarówno wychowawcy, jak i wychowanka);
- ✓ współdziałające w osiągnięciu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej - w tym m. in. emocjonalnej i intelektualnej - społecznej i duchowej. Dojrzałość fizyczną należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego trybu życia, dojrzałość psychiczną - jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialność za innych oraz otaczający świat, dojrzałość społeczną - jako konstruktywne pełnienie ról społecznych, a dojrzałość duchową - jako posiadania konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka;
- ✓ dzielące się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

Kluczową rolę w tak rozumianym procesie wspierania ucznia w rozwoju spełnia osoba wspierająca- czyli nauczyciel. Warunkiem koniecznym, by jego działania okazały się skuteczne, jest prezentowanie w kontakcie wychowawczym sześciu cech osobowych opisanych poniżej:

- ✓ **świadomość siebie i swojego systemu wartości**, która rozpoczyna się od poszukiwania odpowiedzi na dwa zasadnicze pytania: jaki jestem? jaki jest mój system wartości? Wiedza o sobie i mechanizmach własnego działania stanowi najlepsze zabezpieczenie przed stosowaniem manipulacji w procesie wychowania (czyli przed wykorzystywaniem ucznia i samego kontaktu wychowawczego do zaspokajania własnych potrzeb). Ponadto pozwala ona na samokontrolę dotyczącą tego, czy w trakcie wzajemnych kontaktów wychowawcy i wychowanka nie dochodzi do ograniczania wolności i odpowiedzialności którejś z osób. Samoświadomość pomaga również w powstrzymaniu się przed stosowaniem ocen, etykiet, albowiem doświadczenia związane z pogłębianiem samowiedzy umożliwiają wyraźne oddzielenie opisu zachowania od jego wartościowania. Z kolei jasny system

wartości ułatwia zachowanie dystansu oraz przejawianie tolerancji, albowiem chroni przed projekcją i generalizowaniem. Wartości i przekonania ujawniające się w działaniach zawodowych nauczyciela mają duże znaczenie dla ogólnej skuteczności nauczania i wychowania. Zjawisko to szczególnie wyraźnie można zaobserwować w odniesieniu do zasad obowiązujących w życiu klasowym oraz strategii przyjmowanych podczas rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Przekonania i poglądy wychowawcy działają bowiem jak specyficzny filtr, przez który dokonuje on korekty własnych decyzji i zadań.;

- ✓ **doświadczenie emocji**, które są efektem między innymi kontaktu z wychowankiem i prowadzonych oddziaływań. Świadomość własnej emocjonalności wiąże się z koniecznością akceptacji uczuć oraz umiejętnością ich komunikowania w sposób bezpieczny dla siebie i wychowanka;
- ✓ **dostarczanie wspomaganemu wzorców zachowań** - niezwykle istotne jest, aby wychowujący prowadził konstruktywne i satysfakcjonujące życie osobiste, dzięki czemu uniknie pokusy kompensowania sobie własnych niedostatków w świadczeniu pomocy oraz w sposób najbardziej autentyczny zakomunikuje wychowankowi, iż sam praktykuje to, o czym mówi;
- ✓ **zainteresowanie ludźmi i problemami społecznymi** - służy odnalezieniu elementów altruistycznych i prospołecznych we własnych działaniach wychowawczych. To sprzyja gromadzeniu wiedzy na temat funkcjonowania człowieka i społeczności ludzkiej, przez co podnosi skuteczność działań wychowawcy;
- ✓ **urzeczywistnianie zasad etycznych** - ważna jest maksymalna transparentność zasad moralnych charakteryzujących danego nauczyciela, przestrzegania przez niego norm społecznych;
- ✓ **poczucie odpowiedzialności**-obejmujące odpowiedzialność za własne działania

Wychowawca charakteryzujący się powyższymi cechami osobowymi, powinien posiadać również szereg umiejętności pozwalających mu wspierać wychowanka w rozwoju. Są to trzy grupy podstawowych umiejętności:

1. umiejętności służące rozumieniu wychowanka i okazywaniu mu zrozumienia, które stanowią podstawę relacji wychowawczej.
2. umiejętności służące zapewnianiu wychowankowi komfortu potrzebnego do budowania poczucia bezpieczeństwa, które umożliwiają wychowankowi wspieranemu przez wychowawcę podjąć ryzyko zmiany.
3. umiejętności sprzyjające pozytywnemu działaniu wychowanka i wprowadzaniu przez niego zmian w swoim zachowaniu, dzięki którym wychowanek realizuje zadania rozwojowe, dzięki czemu cele wychowawcze zostają osiągnięte.

W procesie dojrzewania wychowanka kluczową rolę odgrywają:

- ✓ doświadczenie przez wychowanka zrozumienia i akceptacji
- ✓ poczucie więzi uczuciowych z wychowawcą

- ✓ otwartość we wzajemnych relacjach
- ✓ wzajemny szacunek wychowawcy i wychowanka
- ✓ świadomość granic w życiu i rozwoju
- ✓ dzielnie się odpowiedzialnością za osiągnięcia zmian w procesie wychowania

Spełnianie powyższych warunków wspierania wychowanka w rozwoju zwiększa szansę na prawidłowe realizowanie przez dziecko zadań rozwojowych, co w efekcie umożliwia mu konsekwentne zbliżanie się do osiągnięcia pełnej dojrzałości we wspomnianych wcześniej czterech obszarach.

Proces wychowania w środowisku szkolnym cechuje jednak ograniczona skuteczność.

Wynika to z wielu przyczyn, wśród których przynajmniej kilka ma znaczenie wiodące. Trzy z nich to uwarunkowania wewnętrzne, takie jak: ograniczone kompetencje wychowawców, specjalne potrzeby edukacyjne wychowanków oraz niekorzystne środowisko rówieśnicze w szkole.

Trzy kolejne to uwarunkowania zewnętrzne, należą tu: ograniczone kompetencje wychowawcze rodziców, naturalne środowisko rówieśnicze wychowanków oraz czynniki ryzyka tkwiące w szeroko rozumianym społeczeństwie.

Ich efektem jest zakłócenie procesów wychowawczych, które prowadzi do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci i młodzieży oraz zaburzeń w zachowaniu, a w związku z tym wymusza działania wychowawcze i profilaktyczne.

Według Zbigniewa B. Gasia **profilaktyka** to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary:

- ✓ wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności;
- ✓ ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- ✓ inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia

Profilaktyka w szkole jest działaniem koniecznym a jej wprowadzanie jest uzasadnione dwoma czynnikami:

- ✓ świadomością niepowodzeń w realizacji zaplanowanych działaniach wychowawczych, potwierdzonych w działaniach ewaluacyjnych;
- ✓ wiedzą na temat zagrożeń dla prawidłowego rozwoju uczniów, tkwiących zarówno w środowisku szkolnym jak i środowisku lokalnym

Profilaktyka w środowisku szkolnym powinna spełniać 10 podstawowych zadań:

1. dostarczanie wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń;
2. kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych - ponieważ dostępność wszelkich dóbr konsumpcyjnych odpowiadających na potrzeby człowieka wymaga rozwijania mechanizmów samokontroli opartych na wartościach
3. kształtowanie tzw. inteligencji emocjonalnej - ponieważ człowiek, który nie radzi sobie ze sobą, nie jest w stanie poradzić sobie w sytuacjach trudnych
4. kształtowanie umiejętności interpersonalnych - ponieważ współczesny człowiek, nie tylko nastolatek, do komunikacji wykorzystuje media elektroniczne i żyje w świecie wirtualnym
5. kształtowanie umiejętności podejmowanie decyzji i rozwiązywania problemów
6. rozwijanie więzi z grupą społeczną - coraz częściej mamy przypadki izolacji od grupy
7. uczenie odpowiedzialności-o
8. rozwijanie środowiska szkolnego i rodzinnego-
9. kształtowanie w środowisku szkolnym norm i reguł sprzyjających zdrowemu życiu i rozwojowi
10. wczesne rozpoznawanie zagrożeń, diagnozowanie dysfunkcji i budowanie sieci wsparcia i pomocy dla osób i grup wysokiego ryzyka.

Działania profilaktyczne prowadzone w środowisku szkolnym powinny spełniać standardy obowiązujące w nowoczesnej profilaktyce:

- planowanie programu działań profilaktycznych
- jasno określone cele i zadania programu profilaktycznego
- różnorodność działań uwzględniona w programie
- zróżnicowane grono odbiorców
- ocenę programu działań profilaktycznych
- integrację programu działań profilaktycznych z innymi działaniami promującymi zdrowie
- długofalowe działanie programu
- powtarzalność przedsięwzięć zawartych w programie działań profilaktycznych
- promocja programu działań profilaktycznych w środowisku szkolnym i poza nim

Działania profilaktyczne należy prowadzić na trzech poziomach: profilaktyka uniwersalna, selektywna i profilaktyka .wskazująca.

Kluczową rolę w procesie wychowania i profilaktyki pełni aspekt norm i wartości, w nawiązaniu do których są prowadzone działania.

Dzięki urzeczywistnianiu wartości wychowanek zyskuje spójne środowisko wychowawcze.

W świetle wartości i norm życie człowieka oraz funkcjonowanie społeczeństwa stają się dla wychowanka zrozumiałe.

Czynniki ryzyka:

- ✓ cechy indywidualne jednostki np. temperament wyrażający się impulsywnością, nadpobudliwością, częstym negatywnym nastrojem, porywcznością, smutkiem, brakiem równowagi emocjonalnej, złością, płaczem
- ✓ czynniki rodzinne np. niski status socjoekonomiczny, uzależnienia i choroby psychiczne rodziców, zakłócenia relacji rodzic-dziecko, rozwód lub separacja rodziców, nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich, chroniczne konflikty z udziałem dziecka, doświadczenia traumatyczne, brak kontroli wsparcia ze strony rodziców, niewystarczające umiejętności wychowawcze rodziców
- ✓ czynniki szkolne: niepowodzenia w nauce, negatywny stosunek do szkoły, problemy z zachowaniem w szkole
- ✓ czynniki związane z rówieśnikami: zachowania problemowe rówieśników, odrzucanie przez rówieśników
- ✓ czynniki środowiskowe np. wysoka dostępność substancji psychoaktywnych w środowisku, niekorzystne warunki ekonomiczne
- ✓ czynniki makrospołeczne np. negatywne przekazy medialne

Czynniki chroniące:

- ✓ cechy indywidualne jednostki np. zdolność do koncentracji uwagi, radzenie sobie z emocjami
- ✓ czynniki rodzinne np. dobre relacje z rodzicami, więź z rodziną, posiadanie jasno sprecyzowanych oczekiwań, zaangażowanie rodziców w sprawy dziecka
- ✓ czynniki szkolne np. wsparcie nauczycieli, poczucie przynależności do szkoły, pozytywne osiągnięcia szkolne, pozytywny klimat społeczny, poczucie bezpieczeństwa w szkole
- ✓ czynniki związane z rówieśnikami np. rówieśnicy posiadający pasję, zainteresowania, nie przejawiający zachowań ryzykownych
- ✓ czynniki środowiskowe np. niski poziom bezrobocia, bezpieczna okolica, itp.
- ✓ pozarodzinny system wsparcia: osoby dorosłe spoza rodziny

Charakterystyka szkoły

Szkoła Podstawowa im. J. Piłsudskiego w Nowej Wsi to placówka, gdzie uczęszczają dzieci z kilku wiosek: Nowa Wieś, Bieniec, Kierzno, Parzyce, Zebrzydowa. Część uczniów dojeżdża.

Szkoła pełni rolę ośrodka kultury, miejsca spotkań lokalnej społeczności, organizatora imprez okolicznościowych, obchodów świąt narodowych.

Nasze działania wychowawczo-profilaktyczne uwzględniają charakterystykę środowiska lokalnego, które jest zaangażowane w udział i organizację różnego rodzaju imprez i uroczystości. Celem jest zaktywizowanie całej społeczności aby czuła się ważnym elementem życia szkoły, wsi, gminy.

Działania te niosą ze sobą treści wychowawcze i profilaktyczne, które przekazywane przez cały rok szkolny i każdego roku pozwalają nam ujednoczyć system wartości i norm w kształtującym się młodym człowieku.

Należy tu wymienić następujące wydarzenia:

Festyn Rodzinny
Obchody Dnia Niepodległości
Tydzień Profilaktyki
Zebrania z rodzicami-szkolenia
Dzień Babci i Dziadka
Listy do Rodziców
Wigilie klasowe
Mikołajki
Spektakle i koncerty
Przedstawienia np. konkurs talentów
Dzień Dziecka

Na podstawie przeprowadzonych badań ustalono kluczowe, uniwersalne wartości, które będą drogowskazem w naszych działaniach są to:

- **szacunek**
- **odpowiedzialność**
- **uczciwość**
- **sprawiedliwość**
- **odwaga**
- **samodyscyplina**
- **edukacja**
- **altruizm**
- **tolerancja**
- **pomoc słabszym**
- **umiłowanie ojczyzny**
- **szacunek do przyrody**

Program uwzględnia model absolwenta, który powstał na bazie oczekiwań rodziców.

Celem głównym jest doprowadzenie do takich zmian w wychowanku, aby kończąc szkołę zbliżył się jak najbardziej do modelu absolwenta, po którym oczekujemy, że będzie:

- akceptował siebie, mając świadomość swoich mocnych i słabych stron,
- pracował nad swoim własnym rozwojem, budując swój system wartości,
- posiadał szerokie zainteresowania i pasje poznawcze,
- umiał szanować drugiego człowieka, pracę innych, a umiał rzetelnie pracować,
- umiał komunikować się z innymi ludźmi, współdziałać w grupie i rozwiązywać konflikty
- potrafił wiadomości teoretyczne zastosować w praktyce,
- wrażliwy na potrzeby i krzywdę innych,
- aktywny i twórczy,
- obowiązkowy,
- zaradny i odpowiedzialny,
- wolny od uzależnień,
- tolerancyjny,
- prezentujący postawę patriotyczną,
- dbający o zdrowie swoje i innych,
- szanujący środowisko przyrodnicze.

Cele szczegółowe obejmują poniższą tematykę:

1. zapobieganie uzależnieniom
2. eliminowanie przemocy i agresji rówieśniczej oraz eliminowanie cyberprzemocy i autoagresji.
3. rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa u dzieci i młodzieży szkolnej
4. współpraca z rodzicami
5. wychowanie do wartości w tym budowanie świadomości przynależności narodowej.
6. Kształtowanie kompetencji społecznych *(budowanie pewności siebie świadomości samego siebie, realnych aspiracji życiowych, pokonywanie trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych pewności siebie i zaradności życiowej, przygotowanie do świadomego wyboru dalszego kształcenia)
7. dbanie o bezpieczeństwo
8. promowanie zdrowego trybu życia
9. rozwiązywanie trudności w nauce i motywowanie do nauki

Nasza szkoła ma:

stwarzać wszystkim uczniom takie same warunki i szanse na radosne dzieciństwo i rozwój, budzić szacunek do polskiego dziedzictwa kulturowego oraz rozbudzać patriotyzm i dumę z dorobku pokoleń, przygotować młodzież do życia we współczesnym świecie przestrzegając przed zagrożeniami, przygotować ucznia do świadomego wyboru dalszej drogi kształcenia.

Plany pracy wychowawców klas i poszczególnych nauczycieli

Konstruowanie planów wychowawczo- profilaktycznych klas polega na:

- krok 1 identyfikacja zasobów i potrzeb rozwojowych uczniów danej klasy
- krok 2 określenie szczegółowych celów rozwojowych na danym poziomie wiekowym
- krok3 określenie szczegółowych zadań wychowawczych i profilaktycznych (działania podzielone na trzech odbiorców: uczniowie, nauczyciele, rodzice)
- krok4 określenie treści i form działań profilaktycznych
- krok 5 określenie osobistej odpowiedzialności wychowawcy i pozostałych nauczycieli
- krok 6 Identyfikacja osób współpracujących i ich zadań
- krok 7 określenie terminów realizacji poszczególnych zadań i osiągnięcia celów

Program wychowawczy klasy uwzględnia:

- ✓ ważne wydarzenia w życiu klasy
- ✓ tematykę godzin do dyspozycji wychowawcy
- ✓ programy wychowawcze poszczególnych przedmiotów
- ✓ ujęcie w programie wartości
- ✓ potrzeby danej klasy

STRATEGIA I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

ZAPOBIEGANIE UZALEŻNIENIOM				
Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
Zapoznanie uczniów i rodziców z negatywnymi skutkami działania środków psychoaktywnych na organizm człowieka (przyczyny sięgania po środki psychoaktywne, mechanizm uzależnienia, współuzależnienia, jak rozpoznać, że dziecko bierze narkotyki, pali papierosy, pije alkohol) Zapoznanie rodziców i uczniów z negatywnymi skutkami nadmiernego korzystania z Internetu	Psychoedukacja rodziców: zebrania, spotkania indywidualne Lekcje wychowawcze Spotkania i konsultacje indywidualne Spotkania ze specjalistami Działania w ramach Tygodnia Profilaktyki(w zależności od tematyki) Warsztaty Kampania Zachowaj Trzeźwy Umysł Realizacja Programu Bieg po Zdrowie	Wychowawcy, pedagog	Cały rok wg potrzeb	Rodzice uczniowie
Wypośażenie rodziców w wiedzę, gdzie szukać pomocy i jak postępować w sytuacjach ,kiedy	Psychoedukacja na zebraniach z rodzicami i w czasie spotkań indywidualnych	Pedagog, instytucje wspierające działalność szkoły np. PPP	Cały rok wg potrzeb	Rodzice

dziecko zażywa środki psychoaktywne lub jest uzależnione od jakichkolwiek czynności		w Bolesławcu		
Organizacja pomocy psychologicznej w przypadkach stwierdzenia faktu zażywania przez uczniów środków odurzających	Spotkania indywidualne z rodzicem i uczniem Zespoły Wychowawczego kierowanie spraw do Sądu, Gminnej Komisji ds Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wychowawca, pedagog		Rodzice, uczniowie
PRZEMOC, CYBERPRZEMOC I AGRESJA RÓWIEŚNICZA W SZKOLE				
Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	O
Wyposażenie w podstawowe wiadomości na temat stresu, technik radzenie sobie oraz wpływu stresu na organizm młodego człowieka.	Lekcje biologii, wychowania fizycznego. Praca wychowawcy klasowego Zajęcia i warsztaty z pedagogiem szkolnym. Filmy edukacyjne. Zajęcia tematyczne. Gazetki klasowe. Realizacja programu Spójrz Inaczej na Agresję	Zgodnie z ustaleniem Według planu	Według planu Wychowawcy, nauczyciel przedmiotu, pedagog	Uczniowie
Profilaktyka i ograniczanie Przejawów agresji. Integracja zespołów klasowych, ustalenie zasad i norm. Wypracowanie procedur postępowania w sytuacjach trudnych.	Zajęcia Integracyjne. Praca wychowawcy klasowego. Zajęcia z pedagogiem szkolnym.	Cały rok szkolny, nasilenie działań w zależności od potrzeb.	Wychowawcy, Pedagog, Pracownicy szkoły.	Uczniowie, rodzice

<p>Podnoszenie poziomu wiedzy na temat agresji, przemocy. - uczenie różnych technik rozwiązywania konfliktów rówieśniczych Współpraca i rozmowa jako forma zażegnania konfliktów. Eliminowanie agresji słownej. Wdrażanie do uprawiania sportu jako alternatywa dla rozładowania agresji. Poszerzanie wiedzy na temat zachowań autoagresywnych i sposobów udzielania pomocy osobom jej potrzebującym</p>	<p>Praca wychowawcza Wszystkich pracowników szkoły. Współpraca z Rodzicami. Kultura języka. Kampania przeciw przemocy. Udział w akcji Zachowaj trzeźwy umysł. Tydzień Profilaktyki</p>			
<p>Współpraca z instytucjami wspierającymi działalność szkoły: Sąd, Policja, PPP w Bolesławcu, MGOPS w Nowogrodźcu w tym Zespół Interdyscyplinarny ds przemocy w Rodzinie</p>		<p>Pedagog, wychowawcy</p>		
<p>Bezpieczeństwo szkolnej infrastruktury informatycznej</p>	<p>- Właściwie zaplanowanie i zorganizowanie sieci komputerowej - Zabezpieczenie antywirusowe na każdym stanowisku komputerowym - Instalacja tylko legalnego oprogramowania - Na stanowiskach uczniowskich używanie programów do filtrowania</p>	<p>Dyrektor, administrator sieci, nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Cała społeczność szkolna</p>

	<p>treści</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie polityki dostępu do stanowisk i haseł; - Stosowanie polityki indywidualnych kont uczniowskich w celu monitorowania aktywności 			
<p>Promowanie wiedzy na temat technologii informacyjnej i jej narzędzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie świadomej i odpowiedzialnej postawy w czasie korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych i odbioru mediów - Uświadamianie uczniom i rodzicom negatywnych społecznych, etycznych i prawnych konsekwencji rozwoju TI-wpływ patotrześci w Internecie na umysł dziecka-warsztaty, spotkania indywidualne - Uświadamianie uczniom pozytywnego wpływu nowoczesnych technologii komunikacyjno - informacyjnych 	<p>Pedagog, nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Cała społeczność szkolna</p>
<p>Promowanie wiedzy na temat bezpiecznego dostępu do Internetu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia warsztatowe, szkolenia, lekcje wychowawcze, pogadanki, filmy na temat właściwego wykorzystywania Internetu w szczególności obejmujące zagadnienia tj.: <ul style="list-style-type: none"> • Cyberprzemoc 	<p>Pedagog, wychowawcy, nauczyciel informatyki</p>	<p>Cały rok wg możliwości i potrzeb</p>	<p>Cała społeczność szkolna</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • patotreści w Internecie • Zagrożenia społeczne i fizyczne związane z użytkowaniem komputera i Internetu • Ochrona przed szkodliwym oprogramowaniem • Kontakt i relacje z innymi użytkownikami Internetu • Dbanie o własny wizerunek w sieci • Wiarygodność informacji w Internecie • Prawa autorskie • Bezpieczeństwo finansów • Hasła, loginy i bezpieczne logowanie <p>- Organizowanie Dnia Bezpieczeństwa Cyfrowego</p> <p>- Wdrażanie projektów edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa w sieci</p>			
<p>Eliminowanie zachowań agresywnych i przemocowych, realizowanych przy użyciu nowej technologii komunikacyjnej</p>	<p>- Zdecydowana i natychmiastowa interwencja w przypadku zauważenia lub zgłoszenia cyberprzemocy</p>	<p>Dyrektor, pedagog, wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Cała społeczność szkolna</p>

Doskonalenie i doksztalcanie zawodowe dla całego grona pedagogicznego w zakresie bezpiecznego korzystania z TI	<ul style="list-style-type: none"> - Udział w kursach, szkoleniach, warsztatach ze specjalistami - Współpraca z nauczycielem informatyki - Realizacja programu Cyfrowobezpieczeni.pl 	Dyrektor, nauczyciele	Cały rok wg możliwości i potrzeb	Grono pedagogiczne
Pedagogizacja rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie szkoleń, spotkań informacyjnych dotyczących tematu bezpieczeństwa internetowego - Zapoznanie ze stronami pomocowymi i promującymi bezpieczeństwo w Internecie - Włączanie rodziców we wszystkie działania profilaktyczne podejmowane przez szkołę - Zapoznanie z procedurami postępowania wobec sprawców stosowania cyberprzemocy 	Dyrektor, pedagog, bibliotekarz	Cały rok wg możliwości i potrzeb	Rodzice
ROZWIJANIE KOMPETENCJI CZYTELNICZYCH ORAZ UPOWSZECHNIANIA CZYTELNICTWA WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY				
Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
Rozwijanie zainteresowań czytelniczych uczniów poprzez kontakt z książką, promowanie czytelnictwa wśród młodzieży. Rozbudzanie i rozwijanie	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie lekcji bibliotecznych - wyrabianie nawyku obcowania z książką i czasopiśmem, - wzbudzenie zainteresowania nowymi pozycjami, zachęta do 	Bibliotekarz, wychowawcy, nauczyciele	Cały rok wg możliwości i potrzeb (szczegóły w	Cała społeczność szkolna

<p>indywidualnych zainteresowań uczniów oraz wyrabianie i pogłębianie u uczniów nawyku czytania i uczenia się.</p>	<p>lektury, porady czytelnicze, - odwołanie się do literatury jako źródła wiedzy o życiu, zwrócenie uwagi na walory poznawcze i estetyczne lektury, - uświadomienie pozytywnego wpływu obcowania z książką na rozwój społeczny, intelektualny i moralny młodego człowieka, - indywidualne rozmowy z uczniami na temat przeczytanych książek, zainteresowań czytelniczych, oraz form spędzania wolnego czasu, - prowadzenie zajęć z uczniami w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” - otaczanie opieką uczniów szczególnie uzdolnionych w poszukiwaniach czytelniczych, - promocja zbiorów biblioteki, - przygotowywanie i przeprowadzenie konkursów bibliotecznych, - informowanie uczniów o stanie czytelnictwa za dany miesiąc na tablicy ogłoszeń, na szkolnej stronie WWW oraz wychowawców klas na gazetce w pokoju nauczycielskim</p>		<p>rocznym planie pracy biblioteki i programach wychowawcy klas</p>	
--	---	--	---	--

	- zbiorcze – klasowe i indywidualne analizy stanu czytelnictwa po I semestrze i na koniec roku szkolnego, - analiza wypożyczeń.			
Pedagogizacja rodziców.	- spotkania, prelekcje, publikacje nt. pozytywnego wpływu czytelnictwa na rozwój społeczny, intelektualny i moralny młodego człowieka	Bibliotekarz, wychowawcy, nauczyciele języka polskiego	Cały rok wg możliwości i potrzeb	Rodzice
WSPÓLPRACA Z RODZICAMI				
Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
Zapoznanie rodziców z prawem szkolnym:	- zapoznanie na pierwszym zebraniu z rodzicami ze Statutem Szkoły, Koncepcją Pracy Szkoły, Programem Wychowawczo- Profilaktycznym, - zapoznanie rodziców z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania w klasach I-III oraz IV-VIII na pierwszym zebraniu. Pisemne potwierdzenie zapoznania się z powyższymi dokumentami, - umożliwienie rodzicom wglądu w Statut Szkoły, Koncepcję Pracy Szkoły, Program Wychowawczo-Profilaktyczny, - zapoznawanie na bieżąco rodziców ze szkolnymi regulaminami na	Dyrektor. Pedagog, nauczyciele, wychowawcy klas	wrzesień	Rodzice

	zebraniach z rodzicami			
Przekazywanie rodzicom informacji o potrzebach i oczekiwaniach szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy wychowawców na spotkaniach z rodzicami (protokoły z zebrań), - rozmowy nauczycieli z rodzicami podczas spotkań indywidualnych (notatka w dzienniku lekcyjnym), - rozmowy Dyrektora z Radą Rodziców, ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego - zamieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły 	Dyrektor, Pedagog, nauczyciele, wychowawcy klas	na bieżąco	Rodzice
Stwarzanie okoliczności do udziału rodziców w życiu szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie otwartych imprez i uroczystości szkolnych zgodnie z kalendarzem imprez, 	wychowawcy	według potrzeb	Społeczność szkolna, uczniowie, środowisko lokalne
Wspieranie rodziców i współuczestnictwo w realizacji funkcji wychowawczej i opiekuńczej.	<p>Dostarczanie rodzicom wiedzy dotyczącej rozwoju dziecka poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prelekcje, - prezentacje multimedialne, - zajęcia otwarte, - organizowanie spotkań ze specjalistami - spotkania z zakresu doradztwa zawodowego <p>Doskonalenie umiejętności</p>	Dyrektor, Pedagog, nauczyciele, wychowawcy klas	cały rok	Rodzice

	<p>wychowawczych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie pomocy dla rodziców mających problemy wychowawcze, - udzielanie wskazówek dotyczących pracy z dzieckiem, - dzielenie się wiedzą z zakresu pedagogiki opiekuńczej, - udostępnianie informacji na temat instytucji wspomagających rodziców w procesie wychowania, - współpraca w rozwiązywaniu sytuacji problemowych, -organizowanie pomocy materialnej 			
WYCHOWANIE DO WARTOŚCI, W TYM BUDOWANIE ŚWIADOMOŚCI I PRZYNALEŻNOŚCI NARODOWEJ				
Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>Kształtowanie postaw obywatelskich i społecznych, a w szczególności poszanowania mienia i cudzej własności; wyrabianie takich cech jak poczucie obowiązku, systematyczność, odpowiedzialność, samorządność, dokładność pracy, zamiłowanie do ładu i porządku,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szerzenie idei demokracji i poszanowania praw człowieka, - uświadamianie istnienia dokumentów prawnych regulujących prawa człowieka - Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Europejska Konwencja Praw Człowieka, Konwencja Praw Dziecka, -kształtowanie postaw przestrzegania praw, zasad, regulaminów, 			

	<ul style="list-style-type: none"> - wyrabianie poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro, - kształtowanie pozytywnych postaw wobec samego siebie i innych, - przestrzeganie norm współżycia społecznego, - propagowanie uczestnictwa w uroczystościach rocznicowych – akademie, apele itp. z okazji święta 11 listopada, 3 Maja, Święto Edukacji Narodowej, - propagowanie działalności na rzecz klasy, szkoły, społeczności lokalnej, promowanie uczniów wykonujących prace społeczne, 			
<p>Kształtowanie postaw moralnych, pozytywnych zachowań wychowawczych wobec rówieśników, wyrabianie umiejętności odróżniania prawdy od kłamstwa; rozpoznawania ważnych wartości moralnych, wyrabianie postawy tolerancji, obiektywizmu, szacunku, przygotowanie do dokonywania trafnych wyborów życiowych.</p> <p>Kształcenie umiejętności prawidłowej i skutecznej komunikacji interpersonalnej, współdziałania i twórczego rozwiązywania problemów zarówno</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kształcenie nawyków zachowania zgodnych z normami społecznymi oraz zasadami dobrych obyczajów, - gromadzenie i udostępnianie materiałów (książki, broszury, artykuły z czasopism, scenariusze zajęć itp. np. z zakresu Savoir Vivre'u) do wypożyczenia oraz na lekcje wychowawcze, - propagowanie idei samopomocy koleżeńskiej, - współpraca z pedagogiem szkolnym i wychowawcami klas, - rozmowy z uczniami nt. kulturalnego zachowania się, przeciwdziałanie używaniu 			

<p>w szkole jak i w domu, umiejętności pracy w zespole, szacunku dla wartości rodzinnych.</p>	<p>wulgaryzmów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaangażowanie uczniów w okolicznościowe akcje pomocy charytatywnej, - promowanie zaangażowania w życie społeczne szkoły i pomoc w organizacji imprez, - wspieranie inicjatyw szkolnych np. „Góra grosza”, „I ty możesz zostać św. Mikołajem” itp. - uczenie tolerancji wobec odmiennych poglądów, dla różnych ras, religii, kultur, liczenia się ze zdaniem innych, 			
<p>Kształtowanie osobowości ucznia poprzez: budowanie poczucia własnej wartości uczenie radzenia sobie z emocjami uczenie empatii uczenie technik rozwiązywania konfliktów rówieśniczych</p>	<p>Zajęcia integracyjne, praca wychowawcy klasowego i pedagoga udział w Tygodniu Profilaktyki, Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł, współpraca z rodzicami</p>	<p>Cały rok, nasilenie działań wg potrzeb</p>	<p>Wychowawcy pedagog</p>	<p>Uczniowie, rodzice</p>
<p>Organizowanie działań rozwijających wrażliwość kulturową i społeczną uczniów. Kształtowanie postaw moralnych, pozytywnych zachowań, wyrabianie [postawy tolerancji, obiektywizmu, szacunku</p>	<p>Udział w imprezach, konkursach, apelach, wycieczkach lekcje wychowawcze warsztaty zajęcia z doradztwa zawodowego udział w Tygodniu Profilaktyki</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Wszyscy pracownicy szkoły</p>	<p>Uczniowie, rodzice</p>

KSZTAŁTOWANIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
Zajęcia integracyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia indywidualne i grupowe, - ćwiczenia integrujące klasy uczniowskie, lekcje integracyjne mające na celu budowanie serdecznej atmosfery w klasie i w szkole oraz bliższe poznanie się uczniów - ćwiczenia aktywizujące- angażowanie uczniów we wszystkie aspekty funkcjonowania szkoły 	Wychowawcy, pedagog	Cały rok wg potrzeb	Uczniowie
<p>Poznanie siebie oraz skupienie się na odkrywaniu własnych zdolności oraz aspiracji życiowych.</p> <p>Poznanie siebie pod względem wyboru zawodu</p> <p>Praca nad adekwatnym poczuciem własnej wartości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia indywidualne i grupowe, - zajęcia wychowania fizycznego, - zajęcia warsztatowe- rozwijanie talentów poprzez udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, pokazy talentów w czasie uroczystości na terenie szkoły i gminy - mini wykłady, ćwiczenia praktyczne w temacie radzenia sobie w sytuacjach trudnych, rozwiązywania konfliktów między rówieśnikami, 	Wszyscy nauczyciele		Uczniowie

	<p>dziećmi a rodzicami, itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dramy- uczenie podejmowania właściwych decyzji 			
<p>Podnoszenie poziomu kompetencji społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - praca indywidualna i grupowa, - treningi, warsztaty, - dramy. -organizacja wyjazdów, wycieczek -zapoznanie z zasadami savoir-vivre -zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne 			Uczniowie
<p>Nauka opanowania stresu bądź wykorzystania sytuacji stresowych na swoją korzyść. Umiejętne rozwiązywanie konfliktów i reagowanie w sytuacjach trudnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia indywidualne i grupowe, - zajęcia plastyczne/ techniczne, - e-lekcje, - mini wykłady, - ćwiczenia rozluźniające, - ćwiczenia oddechowe. -warsztaty z zakresu opanowania stresu-tworzenie zabawek antystresowych 	Pedagog, wychowawcy		Uczniowie
<p>Kształtowanie postawy życiowej w społeczeństwie lokalnym. Budowanie zaradności życiowej. Nauka samodzielnego podejmowania aktywności/ inicjatywy. Rozwijanie uczniowskich zainteresowań.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia indywidualne i grupowe, - przedstawienia, prezentacje, wystąpienia, itp., - e-lekcje, - lekcje wychowawcze, na których wspólnie budujemy poczucie własnej 	Wszyscy nauczyciele		Uczniowie

	<p>wartości na bazie poznania zasad inteligencji emocjonalnej oraz wielorakiej</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca projektowa. - udział uczniów w zajęciach rozwijających uzdolnienia - uświadamianie uczniom, że każdy z nas jest inny i ma inne zdolności, zainteresowania-zajęcia z dzielenia się swoimi pasjami - treningi asertywności - trening komunikacji interpersonalnej - nauka pozytywnego myślenia - budowanie pewności siebie - kształtowanie postaw tolerancyjnych, w tym w stosunku do osób chorych i niepełnosprawnych 			
<p>Podnoszenie kwalifikacji pracowników szkoły.</p> <p>Nawiązywanie i/lub utrzymywanie odpowiednich relacji i zaangażowania rodziców/ opiekunów uczniów.</p> <p>Prowadzenie ewaluacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, kursy, treningi, warsztaty, - książki, materiały szkoleniowe, ulotki, - badania ankietowe. 	dyrektor		Nauczyciele i wychowawcy
<p>Psychoedukacja rodziców/ opiekunów dzieci.</p> <p>Spotkania z wychowawcą oraz</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania z wychowawcą, - pogadanki. - podnoszenie kompetencji 	Wychowawcy, dyrektor, pedagog		Rodzice/ opiekunowie uczniów

<p>utrzymywanie stałej i poprawnej relacji na linii nauczyciele-rodzice/opiekunowie dzieci. Zaangażowanie rodziców w działalność szkolną.</p>	<p>społecznych -angażowanie rodziców w życie szkoły: akademie i uroczystości szkolne -spotkania z rodzicami uświadamiające, że najczęściej skutków wychowawczych przynoszą pozytywne wzorce zachowań samych rodziców oraz wzajemne okazywanie szacunku</p>			
<p>Nawiązanie współpracy z organizacjami, instytucjami, osobami fizycznymi nie związanymi bezpośrednio ze szkołą. Doradztwo zawodowe</p>	<p>- spotkania za specjalistami danej tematyki, - nawiązanie współpracy w zakresie realizacji omawianych działań profilaktycznych z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną • GCKiS w Nowogrodźcu • rodzicami uczniów • instytucjami i organizacjami edukacyjnymi • służbami porządku publicznego 	<p>pedagog</p>		<p>Dyrekcja szkoły</p>
<p>Kształtowanie postaw moralnych, tolerancji, empatii, szacunku</p>	<p>Angażowanie uczniów w akcje charytatywne i wolontariat uczenie tolerancji wobec odmiennych</p>	<p>Wszyscy nauczyciel</p>		<p>uczniwie</p>

poglądów, religii, kultur

BEZPIECZEŃSTWO W SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
Zapewnianie uczniom bezpieczeństwa w szkole	<p>Stwarzanie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnianie uczniom bezpieczeństwa w szkole, ▪ pogadanki na temat zdrowia i bezpieczeństwa, <p>zwierzęta, chorób „brudnych rąk”, zagrożenia grypą AH1N1, omówienie zasad zachowania w czasie choroby</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ spotkanie z policjantem	<p>wszyscy pracownicy szkoły,</p> <p>wychowawca</p> <p>wychowawcy klas</p> <p>GOPS, pracownik obsługi</p> <p>pielęgniarka,</p> <p>wychowawcy</p>		

<p>Wdrażanie do bezpieczeństwa w różnych aspektach</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapoznanie z podstawowymi zasadami udzielania pierwszej pomocy, 	<p>dyrektor</p>		
<p>Wyrabianie wrażliwości i natychmiastowego reagowania w sytuacjach wymagających pomocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cykl zajęć zmierzających do uzyskania karty rowerowej przez uczniów klasy IV 	<p>nauczyciele wf</p> <p>nauczyciele wf przeszkoleni nauczyciele</p>		
<p>Nauka bezpiecznego korzystania z dróg</p>		<p>nauczyciel techniki,w-fu</p>		
	<p>Przeprowadzenie zajęć ukazujących szkodliwość korzystania z używek (alkoholu, nikotyny, narkotyków, dopalaczy) Tydzień Profilaktyki.</p> <p>Diagnoza środowiska uczniowskiego w zakresie korzystania z używek</p>	<p>pedagog, wychowawcy klas</p>		

		pedagog, opiekun SU, wychowawcy		
Kształtowanie zachowań uczniów w sytuacji zagrożenia	Zapoznanie uczniów z zasadami udzielania pierwszej pomocy -zapoznanie uczniów z procedurami obowiązującymi w razie ogłoszenia alarmu -zapoznanie z zagrożeniami w czasie wolnym i wakacji(woda,góry)			
ZDROWY TRYB ŻYCIA				
Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
Rozwijanie wśród uczniów dbałości o higienę osobistą.	- bogacenie wiedzy uczniów dotyczącej higieny zdrowia (higiena osobista, dbałość o wygląd zewnętrzny) -zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami higieny i skutkami nieprzestrzegania jej. - realizacja profilaktyki zdrowego uzębienia	wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja szkoły	Cały rok wg możliwości i potrzeb (w programach wychowawczych klas)	Cała społeczność szkolna

<p>Zapoznanie uczniów z zagrożeniami dla zdrowia oraz sposobami zapobiegania i zachowania się w zaistniałej sytuacji.</p>	<p>- podniesienie wiedzy uczniów na temat zaburzeń psychicznych w tym odżywiania na tle psychicznym (bulimia, anoreksja) oraz depresji</p> <p>--zapoznanie uczniów ze sposobami radzenia sobie ze stresem</p> <p>- dostarczenie uczniom wiedzy na temat chorób bakteryjnych i wirusowych, czynników ryzyka i możliwości zapobiegania,</p> <p>- poszerzanie wiedzy uczniów na temat boreliozy i kleszczowego zapalenia opon mózgowych oraz zapobiegania ukąszeniom,</p> <p>- ukazywanie szkodliwości hałasu i dłuższego w nim przebywania,</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja szkoły</p>	<p>Cały rok wg możliwości i potrzeb</p>	<p>Cała społeczność szkolna</p>
<p>Rozbudzanie aktywności sportowej i rekreacyjnej oraz wypoczynku na świeżym powietrzu. Wyrabianie nawyku dbania o swoje najbliższe środowisko.</p>	<p>-ukazywanie znaczenia czynnego wypoczynku na świeżym powietrzu w dobie rozwoju techniki, komputeryzacji i innych zagrożeń cywilizacyjnych.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>Cały rok wg możliwości i potrzeb</p>	<p>Cała społeczność szkolna</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie zainteresowań sportowych na rzecz własnego zdrowia, sprawności fizycznej poprzez uprawianie sportu i propagowanie aktywnych form wypoczynku, - wskazywanie zasad zdrowego odżywiania się przy wzmożonej aktywności, - kształtowanie właściwego stosunku do przyrody i mobilizowanie uczniów do jej ochrony, - udział szkoły w programie: „Trzymaj formę” - rozwijanie tężyzny fizycznej szczególnie na lekcjach wychowania fizycznego. - organizacja konkursów wiedzy, plastycznych dotyczących promocji zdrowia. 			
Psychoedukacja rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania, prelekcje na temat zaangażowania się rodziców w realizację zasad zdrowego trybu życia dzieci. -uświadamianie wartości zdrowia psychicznego i dbałości o nie 	Wychowawcy, prelegenci	Cały rok wg możliwości i potrzeb	Rodzice

	<p>z rodzicami. W przypadku, gdy wywiad nie dostarcza wystarczających informacji na temat umiejętności lub trudności dziecka kierowanie do PPP w Bolesławcu</p> <ul style="list-style-type: none"> - w razie potrzeby nawiązanie współpracy <p>z instytucjami, organizacjami, służbami pomocowymi i mundurowymi (MGOPS w Nowogrodźcu, Sąd Rodzinny i Nieletnich, PCPR, Policja, Kuratorzy)</p> <ul style="list-style-type: none"> -utrzymywanie stałego kontaktu z opiekunami uczniów oraz <p>prowadzenie systematycznej obserwacji pod kątem zaspokajania podstawowych potrzeb w rodzinie oraz pojawiających się sytuacji trudnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenie/ e-szkolenie. 			
<p>Edukacja nauczycieli na temat możliwych zaburzeń zachowania uczniów oraz ich przyczyn Dostosowanie formy zajęć do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów szkoły.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, - spotkania ze specjalistami, - materiały szkoleniowe, literatura przedmiotu, - szkolenie/ e-szkolenie -organizacja zajęć 	<p>Pedagog, dyrektor</p>		<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>

<p>Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych nauczycieli.</p>	<p>pozaekcyjnych(zajęcia wyrównawcze, -koła zainteresowań, pomoc logopedyczna, terapia pedagogiczna) -dostosowywanie elementów codziennej pracy do potrzeb, predyspozycji uczniów -urozmaiczone formy pracy na lekcjach dostosowane do np. rodzajów temperamentów dzieci, np. kinestetycy, wzrokowcy i słuchowcy powinni mieć wyznaczone miejsca, które pomogą im wykorzystać ich mocne strony -zapoznavanie się nauczycieli z publikacjami z zakresu różnych form pracy z uczniem: szkolenia, biblioteka, biblioteczka pedagoga</p>	<p>dyrektor, pedagog, nauczyciele</p>		
<p>Psychoedukacja rodziców / opiekunów dzieci na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych. Nawiązania lub utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz zachęcanie ich do większego angażowania się w sprawy szkoły</p>	<p>- spotkania ze specjalistami z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, - spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym, psychologiem z poradni, psychoterapeutą, logopedą, - spotkania z wychowawcą i nauczycielami, - materiały szkoleniowe,</p>	<p>Pedagog, specjaliści z zewnątrz, wychowawcy</p>		<p>Rodzice / opiekunowie uczniów</p>

<p>i jej uczniów. Uświadamianie rodziców o konieczności samodzielnej pracy dziecka oraz sposobów motywowania do nauki Nawiązanie stałej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Indywidualna analiza potrzeb danej rodziny.</p>	<p>informacyjne na temat motywowania swoich dzieci do nauki, technik i strategii uczenia się - warsztaty uczące sposobów pracy z dzieckiem, -zachęcanie rodziców do wspólnego rozwiązywania problemów, - kierowanie rodziców do specjalistów z zewnątrz, wskazywanie rodzicom korzyści dla dziecka płynących z posiadania opinii lub orzeczenia PPP -instruowanie rodziców w zakresie sposobów motywowania dziecka do nauki</p>	<p>pedagog, wychowawca</p>		
<p>Kształtowanie umiejętności uczenia się</p>	<p>Zapoznanie uczniów z różnymi technikami uczenia się, uczenie systematyczności, kształtowanie umiejętności samooceny w ramach zajęć rozwijających umiejętności uczenia się</p>			<p>uczniowie</p>

EDUKACJA EKOLOGICZNA

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
---------	-------------------	----------------	---------------------------	----------

<p>Wycieczki i spacery do różnych ekosystemów konkursy o tematyce ekologicznej propagowanie idei ochrony środowiska Propagowanie segregacji odpadów Poszerzanie wiedzy na temat negatywnych skutków emisji gazów cieplarnianych</p>	<p>Spacerzy organizacja Dnia Ziemi, Dnia Wiosny lekcje biologii, przyrody, lekcje wychowawcze umieszczanie na stronie szkoły opisu podjętych działań</p>	<p>Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej wszyscy nauczyciele nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, przyrody, biologii administrator strony internetowej szkoły</p>	<p>Wg potrzeb wg kalendarza roku szkolnego</p>	<p>Uczniowie, nauczyciele, rodzice</p>
---	---	--	---	--

Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Szkoła Podstawowa im. Józefa Piłsudskiego w Nowej Wsi
rok szkolny 2023/2024

Diagnoza występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji zastępczych

Delegacje prawne do przeprowadzenia diagnozy:

Konieczność przeprowadzenia diagnozy występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych została wskazana w § 6 ust. 2 Rozporządzenia MEN z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu

i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249 ze zm. w 2018 r. poz. 214) oraz w zmienionym od 1 września 2019 r. art. 26 ustawy – Prawo oświatowe. Zgodnie z brzmieniem art. 26:

„Art. 26. 1. Szkoły oraz placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3–5, 7 i 8, realizują program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:
1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz

2) treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

2. Program wychowawczo-profilaktyczny opracowuje się na podstawie wyników corocznej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

3. Diagnozę, o której mowa w ust. 2, przeprowadza dyrektor szkoły lub placówki albo upoważniony przez nie-go pracownik szkoły lub placówki.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do przedszkoli, szkół dla dorosłych, branżowych szkół II stopnia, szkół policealnych i policealnych szkół artystycznych.”

Cel badania:

Celem badań była ocena czynników ryzyka i czynników chroniących zachowań problemowych/ryzykownych uczniów naszej szkoły. Przedmiotem badań były cztery grupy zachowań problemowych/ryzykownych uczniów:

- 1) przemoc i zachowania agresywne,
- 2) wykluczenie społeczne,
- 3) używanie substancji psychoaktywnych,
- 4) problemy szkolne oraz psychospołeczne czynniki chroniące i czynniki ryzyka uwzględniające wpływy rówieśnicze, rodzinne, szkolne, środowiskowe i cechy indywidualne.

Wnioski i wyniki badania stanowią podstawę do wprowadzenia zmian w Programie wychowawczo-profilaktycznym na rok szkolny 2023/2024, a także informację do planowania wewnętrznego doskonalenia nauczycieli oraz oceny skuteczności i adekwatności podejmowanych działań w zakresie opieki i wychowania w roku szkolnym poprzednim.

Szkolny zespół badawczy przygotowując badanie bazował na wynikach badań z poprzedniego roku oraz badaniach na początku roku szkolnego 2023/24. Zakreślały one obszary, które sprzyjały występowaniu oraz zażywaniu środków odurzających. Posługując się definicją, że czynniki ryzyka to cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia

psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia, przyjęliśmy, że są to:

Indywidualne czynniki ryzyka:

- niska samoocena, skłonność do zachowań depresyjnych,
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna,
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju,
- podatność na wpływy,
- niski poziom oczekiwania sukcesu,
- duże zapotrzebowanie na stymulację,
- wcześnie występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne),
- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi (inicjacja przed 12 rokiem życia),
- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji.

Rodzinne czynniki ryzyka:

- niekorzystne czynniki prenatalne (palenia papierosów lub picie alkoholu przez matkę w czasie ciąży),
- brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka,
- konflikty rodzinne z udziałem dziecka,
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza),
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci,
- antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, negatywne wzory starszego rodzeństwa (picie, palenie, używanie narkotyków)

- przestępczość, nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców, choroby psychiczne rodziców.

Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- zły klimat społeczny szkoły, niski poziom nauczania, brak wsparcia nauczycieli,
- wczesne niepowodzenia w nauce,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- problemy z zachowaniem w szkole.

Czynniki związane z rówieśnikami

- przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nie respektujący norm społecznych, używający substancji psychoaktywnych),
- obserwowanie u rówieśników aprobaty dla używania substancji psychoaktywnych,
- odrzucenie przez rówieśników,
- cyberprzemoc.

Czynniki środowiskowe:

- duża dostępność substancji psychoaktywnych,
- nasilenie przemocy w środowisku lokalnym,
- bieda, niski status społeczno-ekonomiczny,
- wysoka przestępczość, nieprzestrzeganie prawa.

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń. Stanowią one swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, modyfikując ich potencjalny negatywny wpływ, a tym samym zwiększając odporność jednostki na trudne sytuacje życiowe tak, że może lepiej się z nimi zmagać. Od końca lat 70-tych, kiedy rozpoczęto badania nad procesami

chroniącymi przed używaniem substancji psychoaktywnych, zidentyfikowano wiele czynników chroniących. Przykłady najważniejszych z nich to:

Czynniki chroniące indywidualne:

- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza,
- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracje edukacyjne,
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów),
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- optymizm i pogoda ducha,
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności).

Czynniki chroniące rodzinne:

- silna więź z rodzicami,
- zaangażowanie rodziców w życie dziecka,
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych),
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców.

Czynniki chroniące związane ze szkołą:

- poczucie przynależności do szkoły, do klasy,
- pozytywny klimat szkoły i wsparcie nauczycieli,
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy,
- wzmocnienia pozytywne, okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć – tzw. pedagogika pozytywna.

Czynniki chroniące rówieśnicze:

- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni).

Czynniki chroniące środowiskowe:

- zaangażowanie w konstruktywną działalność (zainteresowania, sport, wolontariat),
- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, klubów, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej),
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (mentorów, wychowawców, trenerów itp.).

Dlatego też, nasze badanie koncentrowało się wokół obszarów związanych z: samopoczuciem młodzieży w środowisku szkolny, klasowym, relacjami z rówieśnikami, rodzicami, nauczycielami, zainteresowaniami, obowiązującymi zasadami. Ponadto zostały zadane pytania o substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, e0papierosy) – głównie o wiedzę o nich, a także ich dostępność.

Wnioski i wyniki badania stanowią podstawę do identyfikacji czynników ryzyka i czynników chroniących, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym na rok szkolny 2023/2024, a także informację do planowania wewnętrznego doskonalenia nauczycieli oraz oceny skuteczności i adekwatności podejmowanych działań w zakresie opieki i wychowania w roku szkolnym poprzednim.

I. Grupa badawcza:

Grupę badawczą stanowili uczniowie klas VI - VIII.

II. Termin badań:

Badanie ankietowe przeprowadzono w dniach 5-8 września 2023 roku.

Diagnoza środowiska rodzinnego została opracowana przez pedagoga szkolnego na dzień 8 września 2023 r.

III. Metody badawcze:

Metoda sondażu z wykorzystaniem anonimowej ankiety dla uczniów.

Metoda analizy poniższych dokumentów:

- 1) raportu z diagnozy powyższej problematyki z poprzedniego roku szkolnego,
- 2) sprawozdań wychowawców klas o sytuacji wychowawczej, rodzinnej i dydaktycznej uczniów,
- 3) analizy potrzeb w zakresie świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej – liczba opinii i orzeczeń ppp na dzień 4 września 2023 r.
- 4) analizy Gminnego Programu Profilaktyki
- 5) ankieta wśród rodziców (z dnia 18.09.2023r.)

Metody dialogowe – wywiad z rodzicami prowadzony przez i pedagoga szkolnego z Radą Rodziców.

IV. Narzędzia badawcze:

Kwestionariusz ankiety składał się z 53 pytań dla uczniów klas VI-VIII.

Po przeprowadzonym ankietowaniu dokonano analizy ilościowej i jakościowej otrzymanych wyników, a następnie dokonano analizy porównawczej z badaniem z poprzedniego roku szkolnego.

Kwestionariusz dla rodziców składał się z sześciu pytań.

V. Plan pracy Zespołu Ewaluacyjnego

Skład Zespołu ewaluacyjnego:

1. Elżbieta Żak – przewodnicząca, pedagog szkolny.
2. Anna Wodas – członek, nauczyciel informatyki, bibliotekarka.
3. Beata Walęga- nauczyciel współorganizujący kształcenie, specjalista rewalidacji

Przebieg prac zespołu ewaluacyjnego:

1. Analiza środowiska szkolnego na podstawie analizy dokumentacji szkolnej, wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Dyrektora Szkoły, wniosków i analiz z pracy zespołów przedmiotowych i wychowawczych, wywiadu z Dyrektorem Szkoły, szkolnymi specjalistami, rozmów z nauczycielami, uczniami i rodzicami.
2. Analiza Gminnego Programu Profilaktyki uzależnień na lata 2021-2025
3. Przeprowadzenie ankietowania wśród uczniów.
4. Przeprowadzenie ankiet wśród rodziców.
5. Dokonanie analizy ilościowej i jakościowej anonimowych ankiet wraz ze wskazaniem na czynniki chroniące i czynniki ryzyka.
6. Wypracowanie zaleceń do działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej oraz profilaktycznej, które należy wykorzystać do aktualizacji szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz opracowania planu WDN-u w szkole.

VI. Analiza jakościowa i ilościowa pozyskanych informacji w trakcie analizy

1. Socjogeograficzna charakterystyka uczniów:

Liczba uczniów ogółem w szkole: 141,

1 uczeń objęty jest nadzorem kuratorskim – trudności w zachowaniu

4 uczniów przebywa w pieczy zastępczej.

10 rodzin korzysta z pomocy MOPS-u w postaci dożywiania na terenie szkoły.

Liczba uczniów dowożonych do szkoły/dojeżdżających – 30%

18%, czyli 26 uczniów posiada opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej

6 uczniów ma orzeczenie ppp o potrzebie kształcenia specjalnego

Podsumowanie:

A. Sytuacja rodzinna:

Zdecydowana większość uczniów naszej szkoły mieszka z obojgiem rodziców. W rodzinach niepełnych wychowuje się ogółem 11% uczniów. Nie ma sytuacji, aby faktycznym opiekunem ucznia był tylko ojciec. W ostatnich trzech latach zmalał odsetek uczniów wychowujących się w rodzinach niewydolnych wychowawczo lub objętych nadzorem kuratorskim.

1)uczniowie mają dobre relacje z rodzicami oraz otrzymują od nich wsparcie emocjonalne. Zdaniem 10% uczniów nie mają oni wsparcia rodziców

2)dla zdecydowanej większości uczniów reguły ustalone przez rodziców są ważne

3)ponad 80% badanych uważa się za szczęśliwych

4)70% uczniów deklaruje, że nie popada często w konflikty

5) rodzice wiedzą, gdzie i z kim dzieci spędzają czas oraz kontrolują ich wydatki

B. Diagnoza środowiska szkolnego:

Informacje zebrane przy pomocy określonych wyżej narzędzi diagnostycznych pozwoliły sformułować następujące wnioski dotyczące naszego środowiska szkolnego:

- 1) rodzice nie dostrzegają w otoczeniu swoich dzieci sytuacji zagrażających ich zdrowiu związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych;
- 2) rodzice deklarują, że rozmawiają ze swymi dziećmi na temat szkodliwości zażywania w/w substancji;
- 3) duża grupa uczniów uważa, że posiada odpowiednią wiedzę dotyczącą uzależnienia od narkotyków i skutków ich zażywania.
- 4) szkoła nie jest postrzegana jako miejsce, gdzie można mieć łatwy dostęp do narkotyków czy innych szkodliwych substancji;
- 5) uczniowie nie zgłaszają występowania w szkole problemu narkomanii, alkoholizmu.
- 6) szkole zdarzają się akty agresji – 40% uczniów przyznaje, że było ofiarą agresji (w tym słownej) w szkole,

- 7) nie zdarzyły się skargi na nauczycieli lub pracowników o braku przestrzegania godności uczniów,
- 8) 80% badanych uczniów jest zadowolona ze swoich znajomości z rówieśnikami, 8% badanych twierdzi, że nie ma przyjaciół,
- 9) wszyscy nauczyciele reagują na przemoc uczniowską i prowadzą rozmowy wychowawcze z uczniami na temat agresji.

2. Diagnoza środowiska lokalnego na podstawie raportu ujętego w Gminnym Programie Profilaktyki Uzależnień na lata 2021-2025

Dorośli

W opinii mieszkańców Gminy Nowogrodziec najistotniejszymi problemami społecznymi lokalnego środowiska są: zanieczyszczenie powietrza – smog (80%), uzależnienie od alkoholu (79%), uzależnienia behawioralne (71%), przestępczość (71%), uzależnienie od narkotyków i dopalaczy (70%), uzależnienie od alkoholu (70%). Z kolei najbardziej powszechnymi zjawiskami uzależnień w ich środowisku są: alkoholizm (85%), nikotynizm (85%) oraz uzależnienie od Internetu. Warto wspierać różnego rodzaju akcje promujące rozpowszechnianie wiedzy w poruszanych przez mieszkańców tematach i poszukujące rozwiązań zauważonych problemów.

Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy Gminy Nowogrodziec odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim poziomie ryzyka. Mieszkańcy Gminy Nowogrodziec rzadko spożywają alkohol, wypijając przy tym umiarkowane ilości. Dla podtrzymania tego poziomu wskazane byłoby przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Nowogrodziec kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym spożyciem.

Palenie wyrobów tytoniowych nie jest wśród dorosłych mieszkańców Gminy

Nowogrodzic bardzo rozpowszechnionym nałogiem. Zdecydowana większość mieszkańców (79%) nie pali papierosów ani e-papierosów okazjonalnie czy też nałogowo.

Badani respondenci deklarują, że znają w swoim środowisku osoby przyjmujące substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze. Aż 75% z nich deklaruje, że zna, co najmniej jedną osobę przyjmującą te substancje. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się: marihuana, haszysz oraz dopalacze.

Dzieci i młodzież szkolna

Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie

Nowogrodzic można określić na średnim poziomie ryzyka. Inicjację ma za sobą 3% ankietowanych uczniów klas 4-6 oraz 18% klas 7-8. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników.

Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

Badania wykazały, że pewien odsetek badanych młodych mieszkańców Gminy Nowogrodzic palił lub nadal pali wyroby papierosowe. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się sobie 2% najmłodszych uczniów oraz 21% najstarszych uczniów. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego oraz zaimponowanie innym znajomym. Jednocześnie niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.

Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze nie występuje wśród starszych uczniów szkół Gminy Nowogrodziec. Jednakże, należy zwrócić uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera, telefonu

komórkowego. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 5-6 godzin dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

3. Wnioski z badania

Mając na uwadze przytoczone powyżej badania, a także analizę przeprowadzonych ankiet, dokumentacji, rozmów itp. można wyodrębnić główne czynniki ryzyka i czynniki chroniące dotyczące naszego środowiska szkolnego.

Do czynników chroniących możemy zaliczyć:

- 1) wysoki stopień poczucia bezpieczeństwa deklarowane przez nauczycieli, rodziców i uczniów;
- 2) zajęcia pozalekcyjne i specjalistyczne dla dzieci ze specjalnymi potrzebami
- 3) otoczenie opieką dzieci w czasie pozalekcyjnym w sprawnie funkcjonującej, cenionej przez dzieci i rodziców, świetlicy szkolnej;
- 4) wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dzięki rozbudowanemu monitoringowi wizyjnemu;
- 5) zdecydowana większość uczniów odczuwa wsparcie i pomoc ze strony swoich rodziców/opiekunów;

- 6) dla zdecydowanej większości uczniów rodzina zajmuje czołowe miejsce w ich hierarchii wartości
- 7) w przeważającej większości uczniowie mają dobry kontakt ze swoimi wychowawcami, dobrze czują się w szkole i w klasie, czują się akceptowani, szczęśliwi lubiani, znają i stosują zasady jasno określone przez wychowawców;
- 8) nasi uczniowie i ich rodzice wykazują dużą wrażliwość społeczną, angażując się w organizowane w szkole akcje charytatywne, działania wolontariatu itp.;
- 9) Szkoła zdecydowanie nie akceptuje przemocy, stara się ją wyeliminować reagując na jej przejawy, przestrzegając procedur, podejmując różnorodne działania w ramach realizowanych projektów i akcji np. Szkoła Promująca Zdrowie
- 10) wzrost liczby zajęć po lekcjach w formie SKS i rozwijających uzdolnienia
- 11) wzrost liczby uczniów uprawiających sport
- 12) wzrosła liczba uczniów czytających (Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa)
- 13) uczniowie mają wiedzę nt. dopalaczy i narkotyków
- 14) większość przebadanych uczniów deklaruje, że nie miało kontaktu z substancjami psychoaktywnymi
- 15) uczniowie rozwijają swoje pasje i zainteresowania

Czynniki ryzyka w naszym środowisku:

- 1) duża grupa uczniów naszej szkoły ma swobodny, niekontrolowany dostęp do cyberprzestrzeni
- 2) obserwuje się brak dostatecznej kontroli rodzicielskiej nad treściami, do których dostęp mają dzieci w sieci
- 3) u małej grupy uczniów z naszej szkoły pojawiają się:
  - a) trudności w relacjach z rówieśnikami
  - b) różne problemy rodzinne,
- 4) istnieje b mała grupa uczniów, którzy:

a) mają trudności emocjonalnie, łamią szkolne normy i zasady;

5) część rodziców w zbyt małym stopniu angażuje się w pomoc dzieciom w pokonywaniu pojawiających się trudności.

6) uczniowie posiadają wiedzę nt. środków psychoaktywnych ale jest ona niewystarczająca

7) uczniowie posiadają zbyt małą wiedzę nt. czym jest konflikt i jak go rozwiązać

8) nadal występuje problem agresji słownej (40% doświadczyło)

Ogólny wydźwięk udzielonych przez uczniów odpowiedzi wskazuje na tendencję wzrostową w zakresie poprawy relacji rówieśniczych i rodzinnych.

Ważnym aspektem w budowaniu przyjaznego środowiska szkolnego jest współpraca wszystkich organów szkoły: nauczyciele, dyrektor, rodzice, pracownicy niepedagogiczni.

4. Zalecenia i wskazówki do pracy opiekuńczo-wychowawczej w szkole

Zalecenia i rekomendacje:

- 1) zwiększenie poczucia akceptacji, tolerancji i szacunku wśród uczniów;
- 2) rozwijanie umiejętności społecznych tj. rozwiązywanie konfliktów, radzenie sobie z trudnymi emocjami i stresem, kształtowanie postawy asertywnej, integracja
- 3) zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz w procesie dostosowania wymagań edukacyjnych w zależności od możliwości uczniów (stosowanie zaleceń w IPET, WOPFU, orzeczeniach i opiniach)
- 4) wzrost kompetencji wychowawczych rodziców w zakresie bezpieczeństwa dziecka w sieci
- 5) wyposażenie rodziców i uczniów w wiedzę na temat, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w sytuacjach trudnych
- 6) kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły
- 7) przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków oraz profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu
- 8) wdrażanie w szkole i placówce programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwiązywanie konfliktów z wykorzystaniem metody mediacji i negocjacji;
- 9) prowadzenie zajęć z zakresu edukacji prawnej dla uczniów, dotyczących m.in. konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy w tym cyberprzemocy
- 10) Przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych przez uczniów oraz profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu.
- 11) przeciwdziałanie agresji słownej, dbałość o kulturę języka i umiejętność radzenia sobie ze złością

Zalecenia wynikające z ankiety przeprowadzonej wśród rodziców:

Wnioski:

1. Zdaniem rodziców PWP spełnia ich oczekiwania. Jeden rodzic uszczegółowiłby program.
2. Rodzice z problemem zwracają się najczęściej do wychowawcy a następnie do dyrektora i pedagoga.
3. 87% rodziców twierdzi, że szkoła spełnia ich oczekiwania. Jeden rodzic jest niezadowolony ze współpracy z pedagogiem. Zdaniem większości rodziców jest dobry przepływ informacji i współpraca.

4. Zdaniem badanych szkoła kształtuje w dzieciach: troskę o innych, docenianie miłości w życiu, dostrzeganie roli rodziny i przyjaźni, prawdomówność i szczerść. Dwóch rodziców odpowiedziało przecząco a kilka odpowiedzi nie było w ogóle zaznaczonych.

Rekomendacje:

1. Nadal na bieżąco i szczegółowo informować rodziców o działaniach szkoły, postępach i zachowaniu dzieci.
2. Rodzicom podoba się forma kontaktu jaką jest e-dziennik.
3. Rodzice są nastawieni na współpracę i dialog.
4. Pożądane są spotkania rodziców z dzieckiem i wychowawcą czy nauczycielem oraz spotkania indywidualne.
5. Psychoedukacja rodziców na zebraniach-trzech rodziców oczekuje więcej spotkań edukacyjno-informujących a jeden rodzic warsztatów.
6. Zdaniem badanych szkoła powinna wprowadzić do Programu takie zagadnienia jak: tolerancja, hejt, zagrożenia portali społecznościowych, tematyka agresji i środków psychoaktywnych, kompetencje społeczne tj. empatia, uczciwość, poczucie własnej wartości, zdrowie psychiczne.

Rodzice oczekują większej ilości zajęć sportowych z naciskiem na sporty grupowe. Jeden rodzic oczekuje zajęć dodatkowych z języka angielskiego.

Mając na uwadze te zalecenia w ramach pracy pedagoga planowane w roku szkolnym 2023/2024 następujące działania:

- psychoedukacja rodziców na temat szkodliwości działania niedostosowanych treści w sieci na ich dzieci
- lekcje w poszczególnych klasach rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne. Tematyka lekcji: rozwiązywanie konfliktów, radzenie sobie w trudnych sytuacjach, radzenie sobie ze stresem, asertywność, przeciwdziałanie agresji słownej, tolerancja i szacunek, integracja
- lekcje na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych
- organizacja warsztatów profilaktycznych: rozwiązywanie konfliktów
- spotkanie z przedstawicielem policji dla uczniów i rodziców z zakresu edukacji prawnej w tym przemoc i cyberprzemoc
- rozpowszechnianie informacji wśród uczniów i rodziców, gdzie można znaleźć specjalistyczną pomoc w sytuacjach trudnych

Rekomendacje i wnioski z nadzoru pedagogicznego w roku 2022/2023 – sprawozdanie dyrektora szkoły:

1. Kontynuować obserwacje psychologiczno-pedagogiczne uczniów we wszystkich klasach oraz w oddziale przedszkolnym, prezentować wnioski rodzicom, w razie konieczności przedstawiać wnioski na posiedzeniach rady pedagogicznej.
2. Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. przez kontynuowanie współpracy z rodzicami uczniów zakwalifikowanych do udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dokonywać oceny skuteczności podjętych przez szkołę działań oraz informować rodziców o efektach. W przypadku braku zainteresowania ze strony rodziców egzekwować ich aktywność.
3. We współpracy z pedagogiem kontynuować diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, ich możliwości psychofizycznych oraz potencjału rozwojowego; aktywizować uczniów do udziału z zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia oraz udziału w zajęciach wyrównawczych. Szczególnie zaaktywizować powyższe działania w klasie VIII.
4. Kontynuować współpracę z rodzicami ukierunkowaną na świadomość zagrożeń w zakresie problemów zdrowia psychicznego dzieci oraz na wypracowywanie strategii zapobiegania i rozwiązywania tych problemów.

**Opracowanie badania sondażowego – załącznik do raportu.
Wyniki ankiety z rodzicami.**